

دانشگاه علوم پزشکی تهران
دانشکده پرستاری و مامایی

عنوان:

تبیین فرآیند تکامل اخلاقی دانشجویان پرستاری: ارائه مدل

پایان نامه برای دریافت درجه دکتری تخصصی PhD

در

رشته پرستاری

نگارنده:

هادی رنجبر

استاد راهنما

دکتر سودابه جولایی

استاد مشاور

جناب آقای دکتر عباس عباسزاده

جناب آقای دکتر ابوعلی ودادهیر

سال ۱۳۹۴

تبیین فرآیند تکامل اخلاقی دانشجویان پرستاری: ارائه مدل

چکیده فارسی

مقدمه: دانشجویان پرستاری در طول تحصیل‌اشان تغییرات قابل‌پیدا می‌کنند تا به یک پرستار تبدیل می‌شوند. یکی از جنبه‌هایی که تغییرات عمده‌ای در آن ایجاد می‌شود توانایی‌های فرد برای رویارویی با موقعیت‌های اخلاقی است. محیط آموزشی پرستاری محلی است که این تغییرات در آن رخ می‌دهد. پژوهش حاضر با هدف تبیین چگونگی ایجاد تکامل اخلاقی در دانشجویان پرستاری در ایران انجام شد.

مواد و روش‌ها: پژوهش حاضر یک مطالعه کیفی بود که با رویکرد گراند تئوری هم‌ساخت‌گرایی انجام گرفت. مشارکت‌کنندگان پژوهش ۲۲ نفر شامل ۱۹ دانشجوی و سه مدرس پرستاری سه دانشگاه علوم پزشکی در شهر تهران بودند. داده‌ها به وسیله مصاحبه چهره به چهره، عمیق و نیمه ساختار یافته جمع‌آوری شدند. در مجموع ۲۵ مصاحبه انجام شد. تحلیل داده‌ها با کمک نرم‌افزار MAXQDA 10 و با روش هم‌ساخت‌گرایی چارمز ۲۰۱۴ انجام شد. کدگذاری به دو صورت اولیه و متمرکز انجام می‌شد. کدهای متمرکز طبقات اصلی پژوهش را تشکیل می‌دهند. از یادآورها به‌عنوان ابزاری جهت جمع‌آوری و تحلیل داده‌ها استفاده شد.

یافته‌ها: نتایج پژوهش حاضر نشان داد که تکامل اخلاقی در دانشجویان پرستاری به‌صورت مرحله به مرحله اتفاق می‌افتد. این مراحل متوالی هستند و رسیدن به مراحل بالاتر نیازمند گذر از مراحل پائین‌تر است. در هر مرحله تغییرات خاصی در مهارت‌های علمی، عملی و هم‌زمان در صلاحیت‌ها و توانایی‌های اخلاقی و حرفه‌ای دانشجویان رخ می‌دهد. مراحل تکامل اخلاقی شامل گذار اخلاقی، دوباره‌سازی اخلاقی و درونی‌سازی اخلاقی هستند. تکامل اخلاقی دانشجویان با شکل‌گیری هویت حرفه‌ای پرستاری در دانشجویان مرتبط است. مهارت‌ها و ارزش‌های اخلاقی به‌عنوان جزئی از هویت حرفه‌ای در دانشجویان، هم‌زمان با درونی‌شدن سایر ارزش‌ها و مهارت‌های حرفه‌ای شکل می‌گیرند. مراحل شکل‌گیری هویت حرفه‌ای ایجاد تکامل اخلاقی همراه با شکل‌گیری هویت حرفه‌ای شامل آشنایی با هویت حرفه‌ای، پذیرش هویت و درونی‌سازی خصوصیات حرفه‌ای است. تکامل اخلاقی همراه با توسعه صلاحیت‌های حرفه‌ای رخ می‌دهد که شامل گام رویه‌ای، گام بیومدیکال و گام مراقبت پرستاری هستند. آموزش‌های مربوط به اخلاق می‌بایست در هر مرحله به‌صورت اختصاصی انجام شوند.

نتیجه‌گیری: فرآیند تکامل اخلاقی دانشجویان از الگوی مرحله به مرحله پیروی می‌کند که خصوصیات هر مرحله می‌بایست در آموزش‌های اخلاق و مهارت‌های مربوط به آن مورد توجه قرار گیرد. در برنامه‌ریزی‌های درسی برای ارتقاء سطح اخلاقی دانشجویان این فرآیند می‌بایست مد نظر قرار گیرد.

کلمات کلیدی: تکامل اخلاقی؛ دانشجو؛ پرستاری؛ آموزش

Teheran University of Medical Sciences

School of Nursing and Midwifery

Title:

Explaining the Process of Moral Development in Nursing Students: A Model

**A dissertation submitted as partial fulfillment of the requirements for Doctor of Philosophy (PhD)
Degree**

**In
Nursing**

**By
Hadi Ranjbar**

**Supervisor
Dr. Soodabeh Joolae**

**Consultants
Dr. Abbas Abbaszadeh
Dr. Abouali Vedadhir**

Year: 2016

Explaining the Process of Moral Development in Nursing Students: A Model

Abstract

Introduction: Nursing students in their way to become a nurse experience significant changes. One of the aspects which considerable changes happen is the competencies of students in morally involved situations. The nursing education system is the place which these changes happen. The aim of current study was to explain the process of moral development in nursing students.

Materials and Methods: The current study was a qualitative survey with a constructivist grounded theory approach. The participants were 22 (19 students and 3 teacher) from three nursing schools in Tehran, Iran. The data collection method was face to face, in-depth, semi-structured, intensive interview. 25 interview was done. Two steps of initial and focused coding was performed. The focused codes were used as main titles. The memo writing was used as data collection and as an analytic tool.

Results: According to the results of this study, the development of moral competencies in nursing students is a step by step process. The steps of this process are successive and to reach higher steps the students must pass the lower ones. In each step special changes occur in practical and scientific skills of students and at the same time, their moral skills and competencies evolve. The steps of moral development are moral transition, moral reconstruction and moral internalization. Moral development in nursing students is associated with formation of professional identity. Moral values and skills form along with other professional competencies. Three steps of identity development along with moral development are getting to know the identity of nursing (moral transition), accepting nursing identity (moral reconstruction), and professional identity internalization (professional morality). The moral skills and competencies form along with other professional skills in three steps. The steps are procedural, biomedical and nursing care. The moral education in each step should be specific according its attributes.

Conclusion: The moral development process in nursing students follow a successive pattern. Each steps has specific attributes and they should be considered in moral education. This process should be considered in educational planning.

Keywords: Moral Development; student; Nursing; Education